

[Ragnhild Andersen.]

om en række nye områder, må gives ret til at give dispensationer, men dispensationer bør ikke være reglen, men undtagelsen, og enhver bestemmelse om dispensation fra en lov som denne bør efter vor opfattelse ophænges i arbejdslokalerne, så alle arbejderne kan se den.

En anden ting, jeg påny vil understrege, er den rolle, man giver arbejdsrådet. Efter lovforslaget skal dette råd, som holder møde en gang månedlig minus en sommerferiemåned, spørges om næsten alt mellem himmel og jord. Medens der i den gamle lov stod direktøren, står der alle vegne i dette lovforslag direktøren plus arbejdsrådet. Det må befrygtes, at det vil føre til meget omsvøb, og at det vil forhindre, at fornuftige dispositioner gennemføres og gennemføres hurtigt, når der er behov derfor. Jeg henviser derfor til mine tidligere betragtninger over arbejdsrådet og advarer imod, at man her skaber et omsvøbsdepartement.

Da vi sidste gang behandlede lovforslaget, var jeg inde på, at arbejdere, som var beskyttede i henhold til denne lov, også bør beskyttes imod afskedigelse som følge af, at de klager over den ene eller den anden mangel. Jeg mener tværtimod, det må være en pligt såvel for arbejdere som for arbejdsgivere at anmelde, når lovens bestemmelser ikke opfyldes, og netop derfor bør arbejderne også være beskyttet mod afskedigelse som følge af klager over det ene eller det andet.

Hvad angår arbejdstidsbestemmelserne og lægekontrollen med unge arbejdere, er jeg enig med ungdomskommissionen og mener altså, at lovforslaget bør forbedres, således at der bliver lægeundersøgelse af de unge arbejdere indtil det 21. år, ligesåvel som jeg er enig med kommissionen i, at en 45 timers arbejdsuge bør være maksimum for unge arbejdere.

Det ærede medlem hr. Axel Kristensen, ordføreren for venstre, var inde på spørgsmålet om de unge arbejdere og mente, at der her var stillet altfor vidtgående forslag, og at de unge først og fremmest skulle lære at arbejde. Allerede fra barnsben af havde det ærede medlem lært det, og det mente han var det eneste rigtige. Jeg må sige, at de erfaringer, ungdomskommissionen har gjort, og som den har offentliggjort i sin beretning, siger noget andet. Jeg nævnte det allerede sidste gang, men jeg synes, at dette spørgsmål om de unge arbejdere er værd at tage frem igen. Der fortælles i ungdomskommissionens beretning side 64 om en undersøgelse, som Københavns psy-

kotekniske institut har foretaget af unge arbejdere mellem 14 og 21 år. Det fremgår heraf, at af de unge, der mødte, var over halvdelen syge. Af 2000 læresøgende var der kun 980, der ingen helbredsmæssige mangler havde. Hos resten, de 1020, var der helbredsmæssige mangler. 22 pct. havde nedsat synsstyrke, 14,8 pct. rygskævhed eller platfodethed, og det er nu engang tegn på, at der fra samfundets side både må holdes kontrol og gives lægevejledning og beskyttelsesforanstaltninger for de unge arbejdere, således at man sikrer sig, at deres helbred tåler det arbejde, de sættes til.

Vi drøftede også sidste gang bagernes modstand mod natarbejde og de synspunkter, der var kommet frem fra bagerne med hensyn til natarbejdets skadelighed og ønskeligheden af natarbejdets nedsættelse til det mindst mulige. Jeg vil hertil føje, at den ved nu engang bedst, hvor skoen trykker, som har skoen på. Derfor skal bagerne, havnearbejderne, transportarbejderne, søfolk og andre, som har følt savnet af beskyttelsesforanstaltninger under arbejdet, komme frem med deres ønsker overfor det udvalg, der nedsættes, og udvalget bør tage hensyn dertil.

Der er også spørgsmålet om de 100 dages barselshvile. Sidste gang vi havde dette forslag til første behandling, sagde jeg, at befolkningskommissionens forslag burde gennemføres, og lad mig tilføje, at det er også min opfattelse i dag. Det er min opfattelse, at enhver kvinde, som arbejder udenfor sit hjem i et eller andet erhverv, burde have ret til barselshvile med dagpenge, at det burde høre til enhver kvindes borgerlige rettigheder at være sikret ret til barselshvile og dagpenge.

Nu siger det ærede medlem fru Gloerfelt-Tarp ved denne lejlighed, at hendes parti har tænkt sig at stille forslag om en moderskabsydelse på 100 kr. Jeg vil gerne spørge det ærede medlem: er det det ærede medlems partis mening at ville torpedere befolkningskommissionens forslag? Og hvorfor er det ærede medlem ikke de tre gange, vi har stillet forslag her på rigsdagen, gået ind for dette forslag, som den store befolkningskommission netop udarbejdede i forbindelse med den svangerskabslov, der blev gennemført for år tilbage, hvorimod befolkningskommissionens forslag aldrig blev gennemført?

Jeg tror, at mange kvinder i dette land stadig håber på, at befolkningskommissionens forslag må blive gennemført og ikke blive torpederet, og jeg beklager meget, at kvinder her på rigsdagen ikke har kunnet